

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาถึงทัศนคติทางการเมืองของ ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการพลเรือน พนักงานรัฐวิสาหกิจ และ นักธุรกิจเอกชน ที่เข้ารับการศึกษิตตาม หลักสูตร วปอ. และ หลักสูตร ปรอ. ว่ามีทัศนคติทางการเมืองแบบ "ประชาธิปไตย" โดยเลือกศึกษาเฉพาะ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 36 และ ปรอ. รุ่นที่ 6 โดยจะให้ความสนใจเกี่ยวกับ ทัศนคติ รวมทั้งความรู้สึก ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมมติฐานในการศึกษา

สมมติฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ดังนี้

1. นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) และ หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) มีแนวคิดเป็นแบบ ประชาธิปไตย
2. นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) มีทัศนคติทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตย มากกว่า นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.)

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาหลักสูตร วปอ. และ ปรอ. จำกัดขอบเขตศึกษาเฉพาะนักศึกษาหลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 36 จำนวน 105 คน และ ปรอ. รุ่นที่ 6 จำนวน 76 คน โดยแยกออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ข้าราชการทหาร-ตำรวจ-พลเรือน ส่วนกลุ่มที่สอง ได้แก่ พนักงานรัฐวิสาหกิจ-นักธุรกิจเอกชน โดยอาศัยแนวคิดแบบประชาธิปไตย แนวคิดแบบอำนาจนิยม ทัศนคติทางการเมืองและการกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นหลักในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเพื่อมีฐานสมมติฐานดังกล่าว ซึ่งได้รับการตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวนทั้งสิ้น 68 ชุด โดยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา 2 ตัวแปร คือ

1. ตัวแปรอิสระ ลักษณะรายละเอียดของตัวแปรที่กำหนดในการศึกษาดังนี้

1.1 เพศ กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นเพศ ชายและหญิง ตามจำนวนของนักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 36 และ ปรอ. รุ่นที่ 6 รวม 68 คน

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 36 เพศชาย จำนวน 39 คน
 เพศหญิง จำนวน 2 คน

หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 6 เพศชาย จำนวน 24 คน
 เพศหญิง จำนวน 3 คน

1.2 อายุ แบ่งระดับอายุออกเป็น 4 ช่วงอายุ คือ

- ช่วงที่หนึ่งอายุ 40-45 ปี

- ช่วงที่สองอายุ 46-50 ปี

- ช่วงที่สามอายุ 51-55 ปี

- ช่วงที่สี่อายุ 56-60 ปี

1.3 การศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับปริญญาตรี
- ระดับปริญญาโท
- ระดับปริญญาเอก

1.4 การดูงาน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- การดูงานในประเทศ
- การดูงานต่างประเทศ

1.5 อาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งมีการระบุ

ตำแหน่งหน้าที่

กลุ่มที่หนึ่ง ข้าราชการทหาร-ตำรวจ-พลเรือน

กลุ่มที่สอง พนักงานรัฐวิสาหกิจ-นักธุรกิจเอกชน

1.6 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย

	นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 36	จำนวน 41 นาย
ประกอบด้วย	ข้าราชการทหาร-พลเรือน-ตำรวจ	จำนวน 38 นาย
และ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	จำนวน 3 นาย
	นักศึกษา ปรอ. รุ่นที่ 6	จำนวน 27 นาย
ประกอบด้วย	ข้าราชการทหาร-พลเรือน-ตำรวจ	จำนวน 13 นาย
และ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ-เอกชน	จำนวน 14 นาย

1.7 รายได้ แบ่งออกเป็นระดับของรายได้ 4 ระดับ

- ระดับรายได้สุทธิ ต่ำกว่า 20,000 บาท
- ระดับรายได้สุทธิ 20,001-30,000 บาท
- ระดับรายได้สุทธิ 30,001-40,000 บาท
- ระดับรายได้สุทธิ ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป

1.8 วัตถุประสงค์ในดำเนินการศึกษาของ "วิทยาลัย-
ป้องกันราชอาณาจักร" ทั้งสองหลักสูตร กล่าวคือ

หลักสูตร วปอ. จะเห็นการศึกษาเกี่ยวกับวิวัฒนาการ
ป้องกันราชอาณาจักรทางด้าน "การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี" ตลอดจนมุ่งให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันในการ
รักษาความมั่นคงแห่งชาติ และการประสานประโยชน์ระหว่างนักศึกษาจากส่วน
ราชการต่าง ๆ

หลักสูตร ปรอ. จะเน้นทางด้านการศึกษาวิชา
บาทและความรับผิดชอบร่วมกันของภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อสร้างความมั่นคง
ทางเศรษฐกิจของชาติและรักษาผลประโยชน์ของชาติ

2. ตัวแปรตาม ศึกษาทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
และอำนาจนิยม

2.1 ทัศนคติทางการเมือง หมายถึงระดับการวัดความ
รู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มองเห็นและมีความสัมพันธ์กับสังคม โดยทั่วไปแล้วทัศนคติทาง
การเมืองใช้อ้างถึงเสรีนิยมและอนุรักษนิยม แต่ในการศึกษารั้งนี้จะใช้อ้างถึง
ประชาธิปไตยและอำนาจนิยม

2.2 ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย คือ การ
แสดงพฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้า ในสังคมรอบตัวหรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม
ในทางสนับสนุนความเป็น "ประชาธิปไตย" ที่ยึดมั่นในหลักความสำคัญของความ
เสมอภาคและเสรีภาพส่วนบุคคล สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคทางการเมืองโดย
มีอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนมีความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่
หรือสถาบันราชการและการเมือง รู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ตลอดจนการ
ยอมรับความเปลี่ยนแปลงและปรับตัวเข้ากับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ได้ง่าย

2.3 ทศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยม เป็นทศนคติในทางตรงกันข้ามกับ ทศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ นิยมอำนาจเผด็จการและนิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา อ่อนน้อมต่อผู้มีอำนาจ มองปัญหาความยุ่งยากของบ้านเมือง เนื่องจากความมีเสรีภาพมากเกินไป ไม่ยอมรับความเสมอภาคว่าบุคคลมีความเท่าเทียมกัน ไม่ยอมรับความแตกต่างของบุคคลในด้านเสรีภาพ เชื่อผู้นำว่าสามารถแก้ไขปัญหาของสังคมได้ เชื่อบุคคลมากกว่าเหตุผลค่านิยมของสังคมเป็นแบบดั้งเดิม คือนี้อัฒติเป็นพวกอนุรักษนิยม

ในการศึกษาวิจัย ทศนคติทางการเมืองของนักศึกษา ปรอ. รุ่นที่ 36 และ ปรอ. รุ่นที่ 6 ประกอบด้วยวิธีการ 2 ส่วน (ผนวก ข.) คือ

ส่วนที่หนึ่ง แบบสอบถามเพื่อสำรวจสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic status) ของประชากรที่วิจัย ลักษณะคำถามเป็นแบบปิด (closed questionnaire)

ส่วนที่สอง แบบสอบถามเชิงวัด ทศนคติ ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่มีต่อรูปแบบประชาธิปไตยและอำนาจนิยม ตลอดจนปัจจัยเฉพาะช่วงสมัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาทั้งสองหลักสูตร ลักษณะของคำถามเป็นแบบปิด โดยกำหนดลักษณะแบบสอบถาม ดังนี้

- ด้านความเสมอภาค แบบสอบถามจำนวน 4 ข้อ คือ 12, 15, 23 และ 33
- ด้านความมีเหตุผล แบบสอบถามจำนวน 11 ข้อ คือ 14, 16, 21, 25, 26, 27, 31, 37, 38, 40 และ 41
- ด้านอำนาจนิยม แบบสอบถามจำนวน 7 ข้อ คือ 13, 18, 22, 28, 29, 30 และ 42
- ด้านเสรีนิยม แบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ คือ 17, 19, 20, 24, 32, 34, 35, 36, 39 และ 43

ในการวิจัยสนาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวิธีการและมาตรวัดของไลเคอร์ท (method of summated rating or rikert's scale)¹ เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการศึกษาลักษณะคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปิดทั้งหมด

วิธีการสร้างแบบสอบถาม

1. ในการสร้างแบบสอบถาม ในส่วนที่สอง ตามแบบมาตรวัดของไลเคอร์ทที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวัดทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและอำนาจนิยม กับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและปัจจัยเฉพาะช่วงสมัย ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางการเมือง

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้ถามได้ใช้ Likert's scale กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างจะแสดงความเห็นต่อข้อคำถามนั้น โดยทำเครื่องหมายลงในช่องต่อไปนี้

<u>ข้อเลือก</u>	<u>คำถามเชิงบวก</u>	<u>คำถามเชิงลบ</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
เฉย ๆ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เกณฑ์ในการให้คะแนน จะให้คะแนนโดยพิจารณาจากข้อคำถามคำตอบตั้งแต่ 1-5 กล่าวคือ ข้อความที่สร้างขึ้นมามีทั้งข้อคำถามในเชิงบวก (positive) และ ข้อคำถามในเชิงลบ (negative)

2. หลังจากนั้นจึงได้คัดเลือกคำถามที่รวบรวมและจัดสร้างขึ้น ทั้งนี้ โดยอยู่บนเงื่อนไขของสมมติฐานที่ว่า นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาค รัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) มีแนวคิดเป็นแบบ ประชาธิปไตย และ นักศึกษาวิทยาลัย ป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาค รัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) มีทัศนคติทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตย มากกว่า นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.)

3. ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) และ ความ เชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือตามขั้นตอนดังนี้

3.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ที่ต้องการและครอบคลุมปัญหาให้มากที่สุด

3.2 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ภายในของแบบ สอบถาม โดยนำไปทดสอบขั้นต้นกับ นิสิต ชั้นปีที่ 4 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จำนวน 50 ชุด เพื่อหาคุณภาพและปรับปรุงแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1.) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม เป็นราย ข้อ (the discriminative power-method) โดยดำเนินการดังนี้

- แบ่งกลุ่มข้อความออกเป็น 5 กลุ่ม ตาม แนวความคิดที่ตั้งไว้ในการศึกษา

- ตัด 25% ของผู้ได้คะแนนสูงสุด และ 25% ของผู้ได้คะแนนต่ำสุด จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม มาเป็นตัวแทน ในการประเมินค่าคำถามแต่ละข้อ

- หาค่าคะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูง และกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำ เป็นรายชื่อ แล้วหาค่าอัตราส่วนวิกฤต t (t -ratio) โดยใช้ t -Test ตามสูตร

$$t = \frac{X_H - X_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} - \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ X_H , X_L = ค่าเฉลี่ยของ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ

S_H^2 , S_L^2 = ค่าแปรปรวนของคะแนนของ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ

N_H , N_L = จำนวนผู้ตอบใน กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ

t = ค่าจำนวนจำแนกในทางสังคมศาสตร์ นิยามตั้งแต่ระดับ
นัยสำคัญ (P) < 0.05

2.) เลือกค่าตามโดยเอาค่า t ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป ที่
มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 เป็นเกณฑ์ มาใช้เป็นข้อคำถามจริง 1

4. การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษาหลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 36 จำนวน 41 นาย และ นักศึกษาหลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 6 จำนวน 27 นาย ซึ่งเป็นประชากรวิจัยในการสำรวจ โดยการนำแบบสอบถามให้นักศึกษาทั้งสองหลักสูตรตอบ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางการศึกษาวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม จะใช้วิธีทางสถิติดัง
ต่อไปนี้

5.1.1 ค่าสถิติเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{n}$$

5.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$SD = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

5.2 การวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม จะใช้วิธีทางสถิติ
ดังต่อไปนี้ (การหาค่าอำนาจการจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1}{n_1} + \frac{S_2}{n_2}}}$$

จะทำการวิเคราะห์โดยเปลี่ยนคำตอบ ที่ได้จากแบบสอบถาม เป็นรหัส ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สำหรับคำตอบที่เป็นตัวแปรตาม ในการวัดทัศนคติ ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและอำนาจนิยม การเรียนรู้ทางการเมือง จะใช้ รหัสตัวเลขตามคะแนน 5 - 4 - 3 - 2 - 1 ในแบบสอบถามที่กำหนดไว้ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเท่ากับ	1

สำหรับคำถาม ที่เป็นลบให้กลับคะแนน จาก 5 เป็น 1 จาก 4 เป็น 2 จาก 2 เป็น 4 และ จาก 1 เป็น 5 แล้วจึงบันทึกข้อมูลลงในบัตร คอมพิวเตอร์และป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะคำนวณหาค่าสถิติ โดยวิธีการหาค่าไคสแควร์ (Chi-Square Test) เพื่อดูค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรและหาค่าแกมมา (Gamma) เพื่อดูว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว เช่นเดียวกัน แต่สามารถบอกทิศทางของความสัมพันธ์ได้ว่าเป็นไปในทางบวกหรือ ลบ (Positive or Negative Association) เพื่อนำมาวิเคราะห์สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย